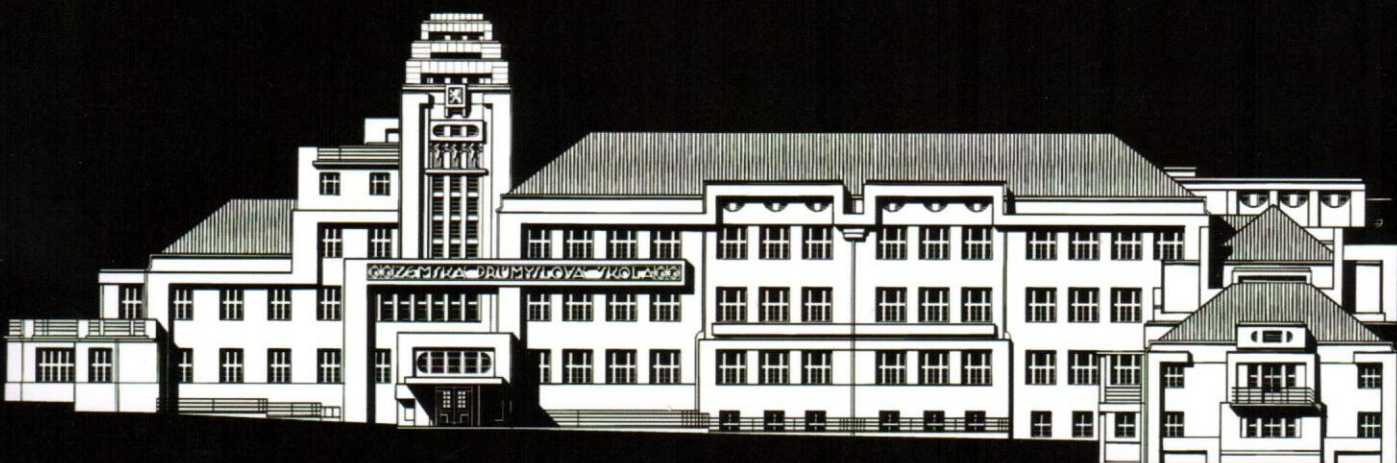

Archivní výzkum
architektury 1. republiky
v Kutné Hoře

PhDr. Aleš Pospíšil
2018

Architektura 1. Československé republiky v Kutné Hoře

Kutná Hora je v širokém povědomí vnímána jako město památek období gotiky a baroka, díky nimž byla zapsána na seznam UNESCO. Málokdo však ví, že se zde nachází řada pozoruhodných staveb také z období 1.

Československé republiky, které spoluvytvářejí jedinečný soubor a vypovídají o dobovém přístupu k historickému městu. Přitom zde projektovali architekti zvučných jmen, působící zároveň v Praze, například P. Janák, Jiří Kroha, Ladislav Machoň, František Albert Libra, Zdeněk Pešánek nebo František Zelenka. Oba posledně jmenovaní byli dokonce místními rodáky. Všichni tito autoři měli posléze silný vliv na místní stavitele, kteří navazovali na myšlenky svých slavnějších kolegů, zejména Rudolf Ryšán, Jaromír Dajbich nebo Čeněk Wildt. Od roku 1922 působila přímo v historickém jádru města místní pobočka Klubu Za Starou Prahu. Její vůdčí osobnost, historik umění Zdeněk Wirth, se programově zasazoval o symbiózu moderní architektury v historickém městě.

Archivní výzkum

Téma architektury 1. Československé republiky není v kutnohorské historiografii zpracované. Jak už bylo výše řečeno, většinu badatelů přitahovala témata sakrálních nebo profánních architektur období gotiky a baroka, popřípadě dějin dolování či mincovnictví. Jedinou výjimkou byla výstava uskutečněná v Tylově památníku Okresního muzea v Kutné Hoře v roce 1990, kurátorsky připravená historikem architektury Rostislavem Šváchou. Od jejího krátkého uvedení uběhlo v letošním roce již 28 let. Navíc v Kutné Hoře je badatelská situace ztížená v tím, že město nedisponuje tzv. soupisem památek (uměleckohistorickou topografií), ze které by mohlo být čerpáno.

V rámci přípravné fáze výstavního projektu Architektura 1. Československé republiky v Kutné Hoře pořádaného Nadací Kutná Hora – památka UNESCO v Dačického domě v Kutné Hoře, byl v první polovině roku 2018 realizován archivní výzkum ve veřejných archivních fondech i soukromých sbírkách. Došlo k vytipování objektů podle jejich stylové příslušnosti a seřazení v chronologické posloupnosti v období let 1918 až 1939. Jde o veřejné budovy jako je kino, divadlo, škola či modlitebna, dále o objekty industriálního charakteru, např. octárna, početnou část pak tvoří obytné budovy, rodinné domy nebo soukromé vily. V návaznosti na tuto terénní heuristickou část byly archivní materiály zdigitalizovány, výsledky odborně zpracovány a selektován obrazový fond pro realizaci výstavy. Tento elaborát obsahuje obrazové prameny z následujících institucí a sbírek: Státní okresní archiv v Kutné Hoře, Městský úřad v Kutné Hoře – Stavební úřad, ČMS v Kutné Hoře, NTM Praha, Muzeum města Brna, soukromá sbírka Rostislava Šváchy, Aleše Pospíšila, Soni Telecké, Josefa Kozlíka a Jany Vinské.

Literatura

- Švácha; R.:** Kutnohorská architektura období historismu a moderny. Umění XXXIX; č. 5; 1991; s. 402–436.
- Švácha; R.:** Meziválečná architektura v K. Hoře. Krásné město 2/1991 s. 8–9.
- Švácha; R.:** Meziválečná architektura v Kutné Hoře. In: Helena Štroblová (ed.); Kutná Hora dvacátých a třicátých let. Katalog výstavy v Tylově památníku v Kutné Hoře; Kutná Hora 1990; s. 6–9.
- Švácha; R. (ed.):** Slavné vily Středočeského kraje. Praha 2010; s. 72–74; 79–81; 93–96.
- B. Altová – H. Štroblová (ed.):** Dějiny českých měst; kolektiv autorů. Nakladatelství Lidové noviny Praha 2000
- Aleš Pospíšil (ed.):** Kutná Hora. Nakladatelství FOIBOS BOOKS. Praha 2014.